

HOẠT ĐỘNG CỦA TỜ "THÔNG TIN KHOA HỌC THỐNG KÊ" TRONG 6 NĂM (1996 - 2001) VÀ PHƯƠNG HƯỚNG ĐẨY MẠNH TRONG NHỮNG NĂM TỚI

Phạm Sơn
Giám đốc TTTTKHTK

Hoạt động thông tin khoa học nói chung và ra các ấn phẩm thông tin nói riêng là một mặt công tác quan trọng của Viện khoa học thống kê. Chính vì vậy, sau khi thành lập Viện khoa học thống kê được 5 năm, Tổng cục trưởng Tổng cục thống kê đã ký quyết định số 14 - TCTK/QĐ ngày 28 tháng 2 năm 1981 cho phép Viện khoa học thống kê ra tờ thông tin khoa học thống kê nhằm giới thiệu kịp thời các kết quả nghiên cứu khoa học các bài viết

về lĩnh vực thống kê trong nước và ngoài nước, ứng dụng toán, máy tính cũng như các khoa học khác có liên quan nhằm đáp ứng nhu cầu nghiên cứu và triển khai thực tế công tác thống kê của cán bộ trong và ngoài ngành. Trải qua hơn 20 năm xây dựng và phát triển, tờ thông tin khoa học thống kê đã có tiến bộ về nhiều mặt. Nếu như những năm đầu mới thành lập, tờ thông tin khoa học thống kê mới "kế thừa" Bản tin Thống kê Nước ngoài, tuyển chọn

giới thiệu chủ yếu là đăng tải các bài dịch trong các tạp chí thống kê Liên Xô (cũ) và một số nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu, thì hiện nay chúng ta đã từng bước chuyển đổi từ chức năng thông tin thuần túy sang cả chức năng trao đổi kết quả nghiên cứu khoa học và triển khai nghiệp vụ công tác thống kê. Rõ nét nhất là từ năm 1994 khi tạp chí Thống kê chuyển thành tạp chí “Con số và Sự kiện”, không còn đăng các bài viết về phương pháp luận thống kê. Về hình thức, nếu như trước đây bản tin chỉ in roneo trên giấy đen với khoảng trên 100 bản/số và mỗi năm 4 số, thì hiện nay tờ thông tin đã tăng cả số lượng lẫn số bản in. Đặc biệt từ năm 1996 trở lại đây, sau khi Tổng cục kiện toàn ban biên tập, hoạt động của bản tin đã có sự phát triển mới về chất. Cuối năm 1996, Bản tin đã được Trung tâm thông tin khoa học và Công nghệ quốc gia cấp chỉ số phân loại quốc tế. Số lượng ấn phẩm tăng lên hàng năm. Năm 1997 đã xuất bản 6 số thông tin định kỳ, và từ năm 1998 lại đây, ngoài 6 số thông tin định kỳ với 40 trang ruột có phần tóm tắt bài viết và mục lục tiếng Anh, hàng năm còn phát hành từ 2 - 4 số chuyên san. Với số lượng in mỗi số từ 800 - 1000 cuốn gửi phục vụ cho các đơn vị trong Tổng cục (mỗi đơn vị 2 cuốn), Các Cục thống kê tỉnh, thành phố (mỗi đơn vị từ 5 - 7 cuốn, riêng Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh 10 cuốn). Số còn lại đã cung cấp cho các trường đại học, các viện nghiên cứu, các trung tâm thông tin và các cán bộ nghiên cứu. Tuy số lượng bản tin đã tăng lên như vậy, nhưng hàng năm có từ 35 - 40 cục Thống kê tỉnh thành phố đề nghị gửi bổ sung thêm từ 250 - 300 bản/số. Đặc biệt nhiều sở ban ngành ở địa phương đã trực tiếp liên hệ đề

nghị Viện gửi cho mỗi đơn vị từ 2 - 4 cuốn về làm thông tin tư liệu.

Sau hơn 20 năm phát triển tờ “Thông tin Khoa học Thống kê” đã đạt được nhiều kết quả tốt, được bạn đọc trong và ngoài ngành quan tâm. Từ một tờ thông tin nội bộ, đến nay tờ thông tin khoa học thống kê đã được đông đảo cán bộ trong và ngoài ngành với nhiều trình độ khác nhau (từ đại học trở lên) hết sức quan tâm và xem đây là một tài liệu tham khảo quan trọng về phương pháp thống kê, về nghiên cứu ứng dụng toán, ứng dụng tin học trong công tác thực tiễn, về nội dung các báo cáo phân tích kinh tế xã hội. Đặc biệt tờ thông tin đã được các trường đại học kinh tế, các trường trung cấp thống kê dùng làm tài liệu tham khảo cần thiết cho cán bộ giảng dạy cũng như cho sinh viên, nghiên cứu sinh trong quá trình học tập và nghiên cứu làm luận văn tốt nghiệp các bậc (cử nhân, thạc sĩ, tiến sĩ,...).

Đạt được kết quả trên là nhờ có sự quan tâm, giúp đỡ của lãnh đạo Tổng cục Thống kê, của Bộ Khoa học Công nghệ và Môi trường, Trung tâm Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia, sự hợp tác của các đơn vị trong Tổng cục, các Cục Thống kê địa phương, các trường đại học, các viện nghiên cứu và các trung tâm thông tin trong màn lưới thông tin khoa học quốc gia và đặc biệt là sự tham gia viết bài và tin của đội ngũ cộng tác viên hết sức đông đảo từ trung ương đến địa phương cả trong và ngoài ngành. Tính trong vòng 5 năm qua 1996 - 2000, số cộng tác viên của tờ thông tin khoa học thống kê đã lên đến 140 người. Nếu tính cả số cộng tác viên mới trong năm 2001 thì con số này đã lên trên 170 người. Trong số hơn 170 cộng tác viên có bài gửi cho tờ thông tin khoa

học thống kê đã có 142 tác giả đã có bài được đăng trong thông tin định kỳ cũng như chuyên san. Số tác giả có bài và số

bài đăng trên tờ “Thông tin Khoa học Thống kê” trong 5 năm qua được phân theo các đơn vị như bảng sau:

STT	Đơn vị	Số người tham gia	Số bài đã đăng	Bình quân 1 người
1	Lãnh đạo Tổng cục	3	9	3
2	Viện Khoa học Thống kê	13	65	5
3	Vụ Tài khoản Quốc gia	11	32	2,91
4	Vụ Nông - Lâm nghiệp - Thủy sản	3	21	7
5	Trung tâm tính toán	3	15	5
6	Vụ Lao động - Dân số	6	20	3,3
7	Vụ Phương pháp chế độ	4	13	3,5
8	Vụ Thương mại - Giá cả	4	10	2,5
9	Trường Đại học KTQD	3	16	5,3
10	Trường Đại học Thương mại	1	5	5
11	Các địa phương	16	21	1,4

Số liệu ở biểu trên chưa tính số cộng tác viên năm 2001 và không tính số cộng tác viên có các bài dịch, sưu tầm.

Số cộng tác viên có học vị tiến sĩ năm 1996 chỉ có 16 người, đến năm 2000 có 29 người chiếm 29,9% và 31,2% số bài đăng. Đặc biệt đại bộ phận số cộng tác viên có học vị tiến sĩ ở Tổng cục Thống kê và Khoa Thống kê trường Đại học KTQD cùng nhiều cán bộ giảng dạy ở khoa Thống kê các trường đại học khác đều có bài đăng trên tờ thông tin khoa học Thống kê.

Trong số hơn 170 cộng tác viên có hơn 20 cộng tác viên là nữ. Nhiều cộng tác viên nữ đã tích cực viết bài cho tờ Thông tin Khoa học Thống kê trong nhiều năm.

Riêng cộng tác viên ở địa phương, đa số là các đồng chí lãnh đạo cục hoặc các đồng chí trưởng phòng nghiệp vụ.

Với cơ cấu đội ngũ cộng tác viên như vậy nên tờ tin đã giới thiệu kịp thời những vấn đề nghiệp vụ chủ yếu được các bạn đọc trong và ngoài ngành quan tâm.

Về cơ cấu bài trong 5 năm qua tờ thông tin khoa học thống kê đã sưu tầm, biên tập và giới thiệu được 386 bài, và năm 2000 giới thiệu được hơn 100 bài, trong đó bài viết chiếm 70% số còn lại là bài dịch, bài sưu tầm và các tin ngắn. Các bài viết trên tập trung vào các vấn đề sau:

1. Những vấn đề lý luận chung chiếm 20%;
2. Phương pháp luận thống kê chiếm 48%;

3. Hướng dẫn phân tích chiếm 28%;

4. Bản tin và các vấn đề khác 4%

Qua cơ cấu bài viết và tác giả viết bài trên đây thấy rằng trong thời gian qua Ban biên tập tờ “Thông tin Khoa học Thống kê” đã có nhiều cố gắng phản ánh những vấn đề nghiệp vụ chủ yếu của ngành. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan khác nhau nên tỷ lệ các bài của tác giả ở các Cục Thống kê địa phương còn thấp nên thiếu những bài phản ánh các vấn đề bức xúc về nghiệp vụ xảy ra ở địa phương và cơ sở.

Bước sang thiên niên kỷ mới, khi nền kinh tế nước ta từng bước hội nhập với nền kinh tế các nước trên thế giới cũng như khu vực đặt ra cho công tác thống kê nhiều việc phải làm nhằm tiếp tục chuyển đổi hệ thống thông tin thống kê nước ta từ cơ chế quản lý quan liêu bao cấp sang cơ chế thị trường. Để thực hiện nhiệm vụ trên đây của ngành, Viện khoa học Thống kê cần chú trọng tăng cường củng cố hoạt động thông tin thống kê nói chung và tờ “Thông tin Khoa học Thống kê” nói riêng trong những năm tới.

Về hoạt động tờ thông tin thống kê cần tăng số lượng ấn phẩm từ 10 số lên 12 số mỗi năm, trong đó có 6 số chuyên san nhằm kịp thời giới thiệu những kết quả nghiên cứu khoa học thống kê, những vấn đề nghiệp vụ bức xúc cũng như những vấn đề về ứng dụng tin học, toán học trong công tác thống kê. Đặc biệt sẽ dành ra hàng năm từ 1 đến 2 số chuyên san để giới thiệu các vấn đề nghiệp vụ ở các cục thống kê tỉnh, thành phố. Ngoài bản tin khoa học thống kê và các chuyên san,

Ban biên tập tờ “Thông tin Khoa học Thống kê” sẽ từng bước đa dạng hóa các ấn phẩm thông tin như: Ra kỷ yếu về kết quả nghiên cứu khoa học, kỷ yếu hội nghị, hội thảo, thông tin thư mục và tuyển chọn các loại văn bản pháp qui có liên quan để ra các tập thông tin chọn lọc phục vụ cho lãnh đạo Cục, Vụ, Viện và cán bộ nghiệp vụ có liên quan.

Về cơ cấu tờ tin, sẽ cố định một số chuyên mục lớn như: Các vấn đề về lý luận chung, hướng dẫn nghiệp vụ, ứng dụng công nghệ tin học và toán học, thông tin nước ngoài và trao đổi nghiệp vụ cơ sở,...

Về hình thức, sẽ cố gắng cải tiến chất lượng in ấn nhằm lôi cuốn bạn đọc hơn nữa.

Để thực hiện được mục tiêu trên đây, Ban biên tập tờ “Thông tin Khoa học Thống kê” mong được lãnh đạo Tổng cục, lãnh đạo Bộ khoa học CN và Môi trường, Trung tâm Khoa học Công nghệ Quốc gia quan tâm, giúp đỡ và tạo điều kiện thuận hơn nữa cả về mặt tổ chức bộ máy, kinh phí hoạt động cũng như tổ chức đào tạo và hợp tác quốc tế. Đồng thời Ban biên tập tờ “Thông tin Khoa học Thống kê” cũng nhận thức rằng sự tồn tại và phát triển của tờ thông tin phụ thuộc rất nhiều vào đội ngũ cộng tác viên. Vì vậy, một mặt đề nghị sự tham gia viết bài và tin một cách tích cực của các tác giả trong và ngoài ngành; về phía Trung tâm Thông tin Khoa học Thống kê phải có những biện pháp về tổ chức, quản lý theo dõi và mối liên hệ chặt chẽ thường xuyên với đội ngũ cộng tác viên.